

5. (A) Write short notes on any **TWO** :—

10

किन्हीं दो पर टिप्पणी लिखें :—

कोणत्याही दोन वर टिपा लिहा :—

(1) वाल्मीकी

(2) व्यास

(3) भवभूती

(4) बाणभट्ट

(5) अश्वघोष।

(B) Write essay on नाटक चक्र of भास.

10

भास के नाटक चक्र पर निबंध लिखिए।

भासांच्या नाटकचक्रा वर निबंध लिहा.

OR/अथवा/किंवा

Write about महाकवि कालिदास.

महाकवि कालिदास के बारे में लिखिए।

महाकवी कालिदासविषयी लिहा.

B.A. (Part—II) Examination

SANSKRIT (Compulsory)

(Modern Indian Language)

Time : Three Hours]

[Full Marks : 70

N.B. :— Write the answer in the medium offered.

सूचना :—स्वीकृत माध्यम में उत्तर लिखें।

सूचना :—स्वीकृत माध्यमातून उत्तरे लिहावी.

1. Translate any **FOUR** of the following :—

16

किन्हीं चार श्लोकों का अनुवाद करें :—

कोणत्याही चार श्लोकांचा अनुवाद करा :—

(1) तस्मिन्नद्रो कतिचिदबला-विप्रयुक्तः स कामी
नीत्वा मासान्कनलवलय-भ्रंशरिक्त-प्रकोष्ठः।
आषादस्य प्रथम-दिवसे मेधामाश्लिष्ट-सानुं
वप्रक्रीडा-परिणतगजप्रेक्षणीयं ददर्श।।

(2) प्रत्यासन्ने नभसि दयिता जीविता-लम्बनार्थी
जीमूतेन स्वकुशलमयीं हारयिष्यन्प्रवृत्तिम्।
स प्रत्यग्रैः कुटजकुसुमैः कल्पितार्घ्याय तस्मै
प्रीतः प्रीति प्रमुखवचनं स्वागतं व्याजहार।।

- (3) मन्दाकिन्याः सलिल-शिशिरैः सेव्यमानामरुद्धि-
मन्दाराणामनुतटरुहां छाया-वारि-तोष्णाः ।
अन्वेष्टव्यैः कनकसिकता-मुष्टि-निक्षेपगूढैः
संकीडन्ते मणिभिरमर-प्रार्थिता यत्र कन्याः ।।
- (4) मत्वा देवं धनपतिसखं यत्र साक्षाद्वसन्तं
प्रायश्चापं न वहति भयान्मन्मथः षडपदज्यम् ।
सभ्रूभङ्गप्रहित-नयनैः कामिलक्ष्येष्वमोघै-
स्तस्यारम्भश्चतुर-वनिता-विभ्रमेरेव सिद्धः ।।
- (5) तां जानीथाः परिमितकथां जीवितं मेद्वितीयं
दूरीभूते भयि सहचरे चक्रवाकीमिवैकाम् ।
गाढोत्कण्ठां गुरुषु दिवसेष्वेषु गच्छत्सु बालां
जातां मन्ये शिशिरमथितां पदिमनीं वान्यरूपाम् ।।
- (6) शेषान्मासान्विरहदिवसस्थापित स्यावधेर्वा
विन्यस्यन्ती भुवि गणनया देहलीदत्त-पुष्पेः ।
मतसङ्ग वा लक्ष्यनिहितारम्भमास्वादयन्ती
प्रायेणैते रमणविरहेष्वङ्गनानां विनोदाः ।।
2. Explain with reference to context any **THREE** of
following :— 12
- किन्हीं तीन का संसंदर्भ स्पष्टीकरण करो :—
कोणत्याही तीनचे संदर्भासह स्पष्टीकरण करा :—
- (1) प्रीतः प्रीतिप्रमुखवचनं स्वागतं व्याजहार ।
(2) कामार्ता हि प्रकृतकृपणाश्चेतना-चेतनेषु ।
(3) स्त्रीणामाद्यं प्रणयवचनं विभ्रयो हि प्रियेषु ।

- (4) सूर्यापाये न खलु कमलं पुष्पति स्वामभिरुष्याम् ।
(5) साभ्रेऽहनेव स्थलकमलिनी न प्रबुद्धा न सुप्ताम् ।
3. Explain the way to अलका नगरी told by यक्ष to मेघ ? 12
- यक्ष ने मेघा को बताये हुये अलका नगरी का मार्ग वर्णन कीजिए ।
यक्षाने मेघाला सांगीतलेल्या अलका नगरीच्या मार्गाचे वर्णन करा ।

OR/अथवा/किंवा

- Describe the condition of यक्षपत्नी due to the separation.
यक्षपत्नी की विरहावस्था का वर्णन कीजिए ।
यक्षापत्नीची विरहावस्था वर्णन करा.
4. Translate any **TWO** of the following :— 10
- किन्हीं दो पद्याशों का अनुवाद कीजिए :—
कोणत्याही दोन श्लोकांचा अनुवाद करा :—
- (1) अहिंसा सत्यमक्रोधस्त्यागः शान्तिरपैशुनम् ।
दया भूतेरवलोलुप्त्वं मार्दवं ह्रीरचापलम् ।।
(2) दम्भो दर्पोऽभिमानस्य क्रोधः पारुष्यमेव च
अज्ञानं चाभिजातस्य पार्थ संपदमासुरीम् ।।
(3) द्वौ भूतसर्गौ लोकेऽस्मिन्दैव आसुर एव च ।
दैवो विरतरशः प्रोक्त आसुरं मे श्रुणु ।।
(4) काममाश्रित्य दुष्पूरं दम्भमानमदान्विताः ।
मोहाद्गृहीत्वा सद्ग्राहान्प्रवर्तन्तेऽशुचिब्रताः ।।
(5) आढयोऽभिजनवानस्मि कोऽन्योऽस्ति सदृशो मया ।
यक्ष्ये दास्यामि मोहिस्य इत्यज्ञानविमोहिताः ।।